

קריאת שמע BEFORE ברכה THE NEED FOR A

The dispute involving the רמב"ן as to whether one should recite א-ל מלך נאמן before קריאת שמע can be narrowed down to the question: are the words א-ל מלך נאמן between the ברכה of באהבה and קריאת שמע. The position of the רמב"ן that the words are a הפסק presupposes that the מצוה of קריאת שמע requires that a ברכה be recited before performing the מצוה which in fact is his stated position:

ברכות דף י"א עמ' ב'-לפי שהדבר ידוע שאהבת עולם ברכת המצוה היא לק"ש, שכל המצות כולן טעונות הן ברכה עובר לעשייתן.

Do the sources support the position of the רמב"ן or pose a challenge to his position?

ברכות י"א א'-משנה. בשחר מברך שתים לפנייה ואחת לאחריה, ובערב מברך שתים לפנייה ושתים לאחריה, אחת ארוכה ואחת קצרה. מקום שאמרו להאריך, אינו רשאי לקצר, לקצר, אינו רשאי להאריך, לחתום, אינו רשאי שלא לחתום, שלא לחתום, אינו רשאי לחתום.

This משנה is a challenge to the רמב"ן because it requires that two ברכות be recited before קריאת שמע. The רמב"ן speaks of only one אהבת עולם-ברכה.

משנה מסכת תמיד פר' ה' משנה א'-אמר להם הממונה: ברכו ברכה אחת והן ברכו. קראו עשרת הדברים, שמע, והיה אם שמוע, ויאמר. ברכו את העם שלש ברכות: אמת ויציב, ועבודה, וברכות כהנים. ובשבת מוסיפין ברכה אחת למשמר היוצא.

Although the אהבה רבה in 'א' עמ' א' identifies the one ברכה as אהבה רבה, the משנה in מסכת תמיד does not identify the ברכה solely with the מצוה of קריאת שמע. The אהבה רבה also introduces the recitation of עשרת הדברות. Arguably, in that case אהבה רבה is a ברכת התורה. The same is learned from the following in ברכות:

דף י"א עמ' ב'-אמר רב יהודה אמר שמואל: השכים לשנות, עד שלא קרא קריאת שמע צריך לברך, משקרא קריאת שמע אינו צריך לברך, שכבר נפטר באהבה רבה.

If it is the רמב"ן's position that אהבה רבה serves as ברכת התורה, then if one recited the אהבה רבה in ברכות השחר is it necessary to also recite אהבה רבה? The following in ברכות תורה may support the position that all one needs to recite before קריאת שמע is a ברכת התורה:

תני'-אמר להן הממונה- ברכו ברכה אחת והן בירכו. מה בירכו? רב מתנה אמר בשם שמואל זו ברכת תורה; וקראו עשרת הדברים שמע והיה אם שמוע. ויאמר ר' אמי בשם ר"ל זאת אומרת שאין הברכות מעכבות.

This גמרא poses a further challenge to the רמב"ן. Since the order of the two ברכות, יוצר אהבה רבה and אהבה רבה, are not mandatory, then reciting the ברכה of יוצר אהבה רבה

and רבה is not a הפסק. If the ברכה of יוצר אור is not a הפסק, then why do the words א-ל מלך נאמן create a הפסק?

Our challenges to the objections of the רמב"ן to reciting א-ל מלך נאמן are testing his premise that קריאת שמע requires an introductory ברכה. In fact it is hard to find any source that supports his position that קריאת שמע requires an introductory ברכה.

◆ ספר אבודרהם דיני קריאת שמע – הקורא ק"ש בלא ברכותיה יצא וכן פר"ח. וכן כתב הר"ר יצחק בן גיאת והרב רבינו אשר מלוניל. ואמרינן נמי בירושלמי (ברכות פ"ב ה"א) א"ר אבא זאת אומרת ברכות אינם מעכבות. וכתב רבינו האי דסדרן אינו מעכב אבל צריך לקרות את שתיהן.

◆ שולחן ערוך אורח חיים סימן ס' סעיף ב' – קרא קריאת שמע בלא ברכה יצא ידי חובת ק"ש וחזור וקורא הברכות בלא ק"ש. ונ"ל ששוב לחזור ולקרות ק"ש עם הברכות. מנן אברהם – דהוור וקורא – ואפילו לא קראן כלל יצא ידי חובת ק"ש. משנה ברורה – דהוור וקורא וכו' – רצה לומר אע"ג דאינן מעכבות לק"ש. ויוצא ידי חובת ק"ש אף אם לא בירך כלל, מכל מקום ידי חובת ברכות לא יצא. ויכול לברך בלא ק"ש כי לא ניתקנו דוקא על ק"ש שאין מברך אשר קידשנו במצותיו וצונו.

In explaining the position of the שולחן ערוך, משנה ברורה gives us the key to understanding why רב סעדיה גאון and others that followed him provided that one should recite א-ל מלך נאמן and אמן after saying the ברכה of ישראל האהבה. The obligation to recite the ברכות of קריאת שמע is a separate and distinct obligation from the requirement of קריאת שמע. According to רב סעדיה גאון, one recites אמן after the ברכה of ישראל האהבה in order to separate the obligation to recite קריאת שמע from the obligation of קריאת שמע. For that reason, the order of reciting the ברכות of קריאת שמע is not critical as long as one recites both ברכות and one does not have to recite קריאת שמע at the same time as one recites ברכות. This also explains why we can be מקבל שבת early and repeat קריאת שמע after צאת הכוכבים without repeating ברכות קריאת שמע.

The משנה ברורה observes that ברכות קריאת שמע can be said without reciting קריאת שמע because the ברכות קריאת שמע do not contain the language of מצותיו אשר קידשנו במצותיו. The משנה ברורה might have enjoyed learning that on page 26 of his book: הליטורגיה היהודית הקדומה, Professor Moshe Weinfeld of Hebrew University notes that a ברכה for reciting קריאת שמע was cited from geniza material by Jacob Mann in an article in the Hebrew Union College Annual 2 (1925) as follows: אשר קידשנו במצותיו וציונו על מצות קריאת שמע להמליכו בלבב שלם וליחדו בלב טוב ובנפש חפצה, אמן.

TRANSLATION OF SOURCES

ב' עמ' דף יא' ברכות דף יא' עמ' ב' -It is a well known fact that the Bracha Of Ahavat Olam is the Birchot Mitzvah for Kriyat Shema. As with all Mitzvot, it is necessary to recite the Bracha before performing the Mitzvah.

א' משנה -In the morning, one recites two Brachot before Kriyat Shema and one Bracha after Kriyat Shema. At night, one recites two Brachot before Kriyat Shema and two Brachot after Kriyat Shema, one long one and one short one. In instances when it is required to recite a long Bracha, it is not permitted to recite a short Bracha. In instances when it is required to recite a short Bracha, it is not permitted to recite a long Bracha; to end with a Bracha, then it is not permitted to omit the Bracha; to omit a Bracha, it is not permitted to end with a Bracha.

א' משנה מסכת תמיד פר' ה' משנה א' -The leader announces: Recite one Bracha and they recited one Bracha. Read the Ten Commandments, Shema, V'Haya Im Shamoah, Va'Yomer. Bless the people with three Brachot: Emes V'Yatziv, Avodah (Ritzai) and Birchot Kohanim. On Shabbat they added one more Bracha for the Mishmar which was departing.

ב' עמ' דף יא' ברכות דף יא' עמ' ב' -Rav Yehudah said in the name of Shmuel: He who arose and started learning Torah, if he had not as yet recited Kriyat Shema, he should recite the Birchot Ha'Torah. Once he has recited Kriyat Shema he no longer is required to recite Birchot Ha'Torah because he fulfilled his obligation to recite Birchot Ha'Torah by reciting Ahavah Rabbah.

ג' דף נ' ברכות דף נ' עמ' ג' -The leader announced: Recite one Bracha and they recited one Bracha. Which Bracha did they recite? Rav Masnah said in the name of Shmuel: Birchot Torah. Read the Ten Commandments, Shema, V'Haya Im Shamoah. Rav Ami said in the name of Rav Levi: this teaches us that the order of reciting Birchot Kriyat Shema is not mandatory.

ד' עמ' דף יא' ברכות דף יא' עמ' ד' -One who recites Kriyat Shema without reciting Birchot Kriyat Shema fulfills his obligation. And so held Rabbi Chananel and so did Rav Yitzchak son of Giyas and HaRav Rabbenu Asher from Louniel. We also find in the Jerusalem Talmud that Rebi Abbah said: this teaches us that the order of reciting Birchot Kriyat Shema is not mandatory. Rav Hai wrote that the order is not mandatory but that it is necessary to recite both Birchot Kriyat Shema.

שולחן ערוך אורח חיים סימן ס' סעיף ב' -He who recited Kriyat Shema without reciting the Birchot Kriyat Shema fulfills his obligation to recite Kriyat Shema. He should then recite the Birchot Kriyat Shema without reciting Kriyat Shema again. But it appears to me that it is good to repeat Kriyat Shema when he recites the Birchot Kriyat Shema.

מגן אברהם-זחור וקרא -Even if he does not recite the Birchot Kriyat Shema later, he still fulfilled his obligation to recite Kriyat Shema.

משנה ברורה-זחור וקרא וכו -What the Schulchan Aruch meant to say is that he should read the Birchot Kriyat Shema afterwards even though they are not necessary in order to fulfill the obligation to recite Kriyat Shema. He fulfills his obligation to recite Kriyat Shema even if he does not recite the Birchot Kriyat Shema afterwards but he missed the opportunity to fulfill the obligation to recite Birchot Kriyat Shema. One is permitted to recite the Birchot Kriyat Shema without reciting Kriyat Shema because the Birchot Kriyat Shema were not established solely to introduce Kriyat Shema. The proof for this is the fact that we do not recite within the Birchot Kriyat Shema the words: Asher Kidishanu Bi'Mitzvotav V'Tzivanu.